

22.eDEHN ČSN 34 1390 versus ČSN EN 62305 ed.2

Porovnání požadavků na ochranu před bleskem podle „staré“ normy ČSN 34 1390 a podle „nového“ souboru ČSN EN 62305 ed.2 v příkladech se zaměří především na tyto oblasti:

- *Jímací soustavu.*
- *Soustavu svodů.*
- *Dostatečnou vzdálenost*

Norma ČSN 34 1390 ze dne 29. 1. 1969 v odstavci II. Základní ustanovení – „Ochrana před bleskem podle této normy vyhovuje současným znalostem o atmosférické elektřině a o účincích atmosférických výbojů a současnému stavu techniky“, tj. 50 let stará norma.

Naopak „nový“ soubor ČSN EN 62305 ed.2 platí více než 13 let.

Jímací soustava

Základní metodou návrhu jímací soustavy podle ČSN 34 1390 čl. 36 a 52 je metoda ochranného úhlu (vrcholového), jehož hodnota je konstantní a to 112° pro všechny typy objektů a úroveň srovnávací roviny.

Přípustné metody pro stanovení umístění jímací soustavy podle normy ČSN EN 62305-3 ed.2 jsou tyto:

- *metoda ochranného úhlu;*
- *metoda valící se koule;*
- *metoda mřížové soustavy.*

Porovnáním metody ochranného úhlu dle ČSN 34 1390 a ČSN EN 62305-3 je zřejmé, že od určité výšky srovnávací roviny je přísnější starší (již neplatná) norma, než ta, která je v současnosti platná. Jedná se především o ploché střechy, kde jsou instalovány klimatizační jednotky. Srovnávací rovinou je zde střecha za předpokladu současného dotyku koule s hranou objektu a vrcholu jímače, který chrání jednotku.

Tato hranice (výška srovnávací roviny k vrcholu jímače) je dána těmito hodnotami:

- *LPS I* – *do 6 m je přísnější norma ČSN EN 62305-3 ed.2.*
- *LPS II* – *do 9 m je přísnější norma ČSN EN 62305-3 ed.2.*
- *LPS III* – *do 14 m je přísnější norma ČSN EN 62305-3 ed.2.*
- *LPS IV* – *do 18 m je přísnější norma ČSN EN 62305-3 ed.2.*

To znamená, že například pro rodinné domy (ve většině případů je LPS III), u kterých je výška jímače nad zemí do 14 m, je ochranný úhel podle ČSN EN 62305-3 ed.2 přísnější než podle ČSN 34 1390.

Soustava svodů

Srovnání počtu svodů pro:

-rodinný dům o rozměrech 10 m x 10 m x 8 m (LPS III) podle:

- *ČSN 34 1390, čl. 64:* – *1 svod;*
- *ČSN EN 62305-3 ed.2, tab. 4:* – *3 svody;*

-obytný dům o rozměrech 10 x 30 x 25 m (LPS III) podle:

- *ČSN 34 1390, čl. 64:* – *3 svody;*
- *ČSN EN 62305-3, tab. 4:* – *6 svodů.*

Dostatečná vzdálenost

Na dvou konkrétních příkladech bude vysvětlena dostatečná vzdálenost a , která je rozhodující při posuzování ochrany před bleskem.

-rodinný dům o rozměrech 10 m x 10 m x 8 m se sedlovou střechou s jedním jimačem a svodem. Posuzování bude provedeno pro bod, který je umístěn 5 m nad úrovní terénu (2NP):

Vzorec dostatečné vzdálenosti podle ČSN 34 1390, čl. 112:

$$a = 0,2R + l / 10n$$

kde:

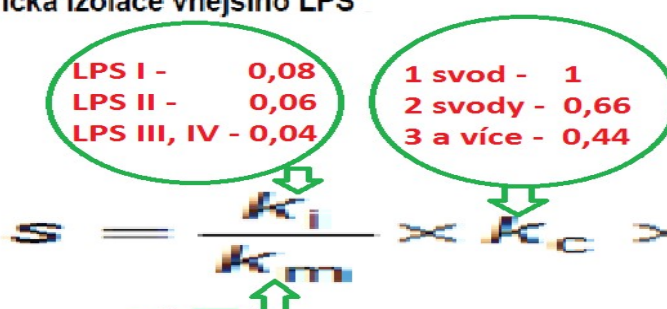
a dostatečná vzdálenost,
 R zemní odpor,
 l délka svodu,
 n počet svodů.

Pro cihlu podle ČSN 34 1390 je dostatečná vzdálenost 5 x nižší než pro vzduch.

Pro zjednodušení níže uvedeného výpočtu se bude předpokládat spojení hromosvodu s uzemněním sítě NN.

Zjednodušený vzorec dostatečné vzdálenosti podle ČSN EN 62305-3 ed.2, čl. 6.3, např. pro revizní techniky:

6.3 Elektrická izolace vnějšího LPS

Pro cihlu podle ČSN EN 62305-3 ed.2 je dostatečná vzdálenost 2 x vyšší než pro vzduch.

Porovnání výpočtu dostatečné vzdálenosti mezi normami ČSN 34 1390 a ČSN EN 62305-3 ed.2:

pro LPS III (rodinný dům o rozměrech 10 m x 10 m x 8 m) při společné uzemňovací soustavě - **vzduch** (izolační materiál mezi svodem a kovovými předměty na vnitřním potenciálu nebo metalickými vedeními):

podle ČSN 34 1390: $l = 8 \text{ m}$, 1 svod   je $a = 0,8 \text{ m}$

podle ČSN EN 62305-3 ed.2: $l = 8 \text{ m}$, 3 svody   je $s = 0,14 \text{ m}$

- **cihla nebo ostatní materiál** (izolační materiál mezi svodem a kovovými předměty na vnitřním potenciálu nebo metalickými vedeními):

podle ČSN 34 1390: $l = 8 \text{ m}$, 1 svod   je $a = 0,16 \text{ m}$

podle ČSN EN 62305-3 ed.2: $l = 8 \text{ m}$, 3 svody   je $s = 0,28 \text{ m}$

Pozn.: Vyhláška 50/78 § 12 Povinnosti organizace

(1) Organizace jsou povinny zajišťovat trvalé zvyšování odborné úrovně pracovníků uvedených v této vyhlášce, soustavné doplňování jejich znalostí v souladu s nejnovějšími poznatky vědy a techniky, zejména v oblasti předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, včetně technických norem, souvisejících s jejich činností.

Závěr

Na základě výše uvedených výpočtů je potřeba u starších objektů přednostně použít vzorec z normy ČSN EN 62305-3 ed.2, čl. 6.3, který v sobě zohledňuje nejnovější poznatky vědy a techniky. Všichni lektoři, kteří školí vyhlášku 50/78 Sb. by měli na toto upozornit své posluchače.

Záznamy z minulých vysílání firmy DEHN naleznete na www.elektrika.cz/edehn

Otázky:

1. Kdy byla ČSN 34 1390 zrušena?

- A, od 1.2.2019
- B, od 1.11.2006

2. Od kdy vstoupil v platnost soubor ČSN EN 62305 Ochrana před bleskem?

- A, od 1.2.2009
- B, od 1.11.2006

3. Který parametr je nejdůležitější z hlediska vzniku požáru?

- A, zemní odpor
- B, dostatečná vzdálenost s

4. Pro starší objekty se musí vzít vzorec pro výpočet dostatečné vzdálenosti z normy?

- A, ČSN 34 1390
- B, ČSN EN 62305-3 ed.2

5. Revizní technici používají pro kontrolu jímací soustavy metodu?

- A, ochranného úhlu
- B, valící se koule

Nápad na další téma?

Odpovědi na jiri.kutac@dehn.cz